

CONCEPTUL privind optimizarea transferurilor naționale

Capitolul I Premisele și necesitatea implementării codului IBAN pentru transferurile naționale

Experiența internațională în utilizarea codului IBAN la efectuarea plăților locale

În vederea minimizării intervenției manuale în cadrul procesării transferurilor, Comitetul European pentru Standarde Bancare (engl. ECBS – European Committee for Banking Standards) a dezvoltat standarde de procesare automatizată a plăților interbancare, recunoscute sub denumirea de Straight Through Processing (în continuare - STP).

STP reprezintă totalitatea instrumentelor ce realizează prelucrarea automatizată a tranzacțiilor financiare interbancare de la emitere pînă la decontare, permițînd astfel eliminarea completă a necesității de prelucrare manuală a datelor, precum și minimizarea costurilor și a riscurilor de eronare aferente.

Codul IBAN este unul din elementele componente ale mecanismului STP, care reprezintă un șir de caractere ce identifică în mod unic contul unui client la o instituție financiară, fără necesitatea conversiei manuale a datelor.

Scopul implementării codului IBAN pentru efectuarea plăților locale în alte țări (UE și non-UE) a fost de a spori potențialul mecanismului STP, de a reduce numărul plăților eronate și costurile executării plăților, de corectare și investigare a erorilor, de a implementa un standard comun pentru toate instituțiile de credit înregistrate, acesta reprezentînd nu doar un standard accesibil la nivel național, ci și internațional.

Necesitatea implementării codului IBAN la efectuarea plăților locale

Necesitatea implementării codului IBAN în Republica Moldova derivă atît din experiența altor state în implementarea codului IBAN, cît și din avantajele aferente utilizării mecanismului STP.

Aplicarea mecanismului STP va permite diminuarea substanțială a timpului de realizare a transferurilor, precum și minimizarea erorilor posibile și fluidizarea realizării plăților cu utilizarea sistemelor de deservire bancară la distanță. De asemenea, utilizarea codului IBAN va facilita efectuarea plăților interbancare permițînd identificarea beneficiarului plății, chiar dacă plătitorul nu specifică un alt detaliu cu privire la contul în care trebuie să ajungă banii.

Oportunitatea implementării codului IBAN la efectuarea plăților în lei moldovenești pe teritoriul Republicii Moldova va permite atît alinierea la practica internațională, cît și valorificarea avantajelor utilizării acestuia: minimizarea eronării datelor, a timpului de procesare și reducerea costului serviciilor de transfer, importantă fiind în acest sens cunoașterea de către clienții băncilor a avantajelor nominalizate.

Aplicarea mecanismului STP, care presupune prelucrarea și validare automatizată a structurii standardizate a codului IBAN va permite *minimizarea timpului de procesare* a transferurilor.

De asemenea, datorită structurii standardizate și a verificării codului IBAN la banca plătitoare înainte de transmitere, este exclusă posibilitatea înregistrării și transmiterii informației eronate, asigurându-se *minimizarea eronării datelor*.

Totodată, micșorarea intervenției manuale asupra mesajelor de plată prin verificarea automatizată a codului IBAN înainte de transmitere va permite *reducerea costului transferului*, acesta fiind redus la cheltuieli referitoare la aspectele de ordin tehnic și întreținere.

Capitolul II. Formarea codurilor IBAN pentru transferurile naționale

Modalitatea de formare a codurilor IBAN pentru transferurile naționale va fi identică celei aplicate pentru formarea codurilor IBAN utilizate la efectuarea transferurilor internaționale.

Codurile IBAN, atribuite în Republica Moldova, reprezintă un șir din 24 de caractere alfanumerice care au următoarea semnificație:

- a) primele două caractere (alfabetice) – reprezintă codul țării conform ISO 3166 („MD” pentru Republica Moldova);
- b) următoarele două caractere (numerice) – reprezintă codul de control (calculat conform standardului internațional MOD 97- 10, ISO-7064);
- c) următoarele două caractere (alfanumerice) – reprezintă identificatorul băncii, atribuit de către Banca Națională a Moldovei conform prevederilor pct. 54 din Regulamentul cu privire la transferul de credit;
- d) următoarele optsprezece caractere (alfanumerice) – reprezintă identificatorul clientului deservit de bancă (codul BBAN), care conține contul clientului deschis în bancă și, la necesitate, alte elemente necesare identificării clientului (codul monedei, codul filialei etc.). În cazul în care identificatorul clientului are o lungime mai mică de optsprezece, caracterele lipsă se substituie cu zerouri, care se amplasează în fața acestuia. În cazul în care contul clientului deschis în bancă conține un număr de caractere ce depășește optsprezece, banca urmează să modifice conturile respective prin încadrarea acestora în limita de optsprezece caractere.

Formarea codurilor IBAN pentru transferurile naționale destinate bugetului public național se va realiza în conformitate cu prevederile Capitolului IV din prezentul Concept.

Capitolul III. Specificul realizării plăților bugetare

Formarea codurilor IBAN pentru efectuarea plăților trezoreriale se va realiza în baza actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei care vor stabili regulile generale și a procedurilor speciale elaborate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Conform procedurilor speciale ale Ministerului Finanțelor, se vor distinge trei tipuri de structuri ale codurilor IBAN în care sunt incorporate conturi trezoreriale (Anexa 1). În cazul conturilor trezoreriale, pot fi generate mai multe coduri IBAN pentru același cont, iar simbolul șapte din codurile IBAN destinate efectuării plăților la bugetul public național va avea valoare alfabetică doar pentru codurile IBAN în care sunt incorporate conturi trezoreriale.

La selectarea băncii prin intermediul căreia se va realiza executarea de casă a bugetului, banca selectată urmează să respecte cerințele privind constituirea codurilor IBAN pentru transferurile naționale și internaționale stabilite atât în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, cât și în procedurile speciale elaborate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova în acest sens.

Totodată, la încasarea plăților la bugetul public național prin intermediul serviciului MPay autoritatea care prestează servicii publice urmează să utilizeze coduri IBAN, conform structurii elaborate de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Capitolul IV. Dispoziții finale

Implementarea prezentului Concept va necesita din partea Băncii Naționale a Moldovei acțiuni în vederea ajustării cadrului normativ, efectuării modificărilor necesare în sistemul automatizat de plăți interbancare prin schimbarea formatului conturilor, verificarea existenței codurilor IBAN în mesajele de plată și a corectitudinii formatului acestora, precum și modificările corespunzătoare ale interfeței și ale rapoartelor.

De asemenea, implementarea Conceptului va necesita acțiuni din partea băncilor în vederea ajustării infrastructurii soft pentru plățile în moneda națională, modificării aranjamentelor contractuale cu clienții, informarea acestora privind necesitatea asigurării posibilității generării codurilor IBAN, inclusiv în cadrul sistemelor informaționale utilizate. .

D, Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor va fi responsabilă de generarea codurilor IBAN în baza conturilor trezoreriale și comunicarea acestora către clienți.

Implementarea prezentului Concept presupune punerea în aplicare a Codului IBAN pentru efectuarea plăților transferurilor naționale începând cu 1 ianuarie 2016.

Băncile și alte instituții vor accepta, până la data de 1 ianuarie 2017, documente de plată care au menționate atât conturi codificate în coduri IBAN, cât și conturile existente pînă la data punerii în aplicare a prezentului Concept.

**Structuri ale codului IBAN
în care sunt încorporate conturi trezoreriale**

A. Structura codului IBAN de tip "G" (venituri generale încasate la bugetul public național (BPN)):

MDXXTR(BE)	G AAA EEEEEEE LLLL S5S6
------------	-------------------------

- primele două caractere (alfabetice) reprezintă codul țării conform ISO 3166 („MD” pentru Republica Moldova);
- următoarele două caractere (numerice) reprezintă codul de control (calculat conform standardului internațional MOD 97-10, ISO-7064);
- următoarele două caractere (alfanumerice) reprezintă identificatorul băncii sau al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, atribuit de către Banca Națională a Moldovei conform Regulamentului cu privire la transferul de credit, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 157 din 01.08.2013);
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică tipul de structură a contului trezorerial încorporat în codul IBAN („G”), atribuit de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova;
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică contul sintetic al contului de plăți;
- următoarele două simboluri (alfabetice) reprezintă codul ce identifică contul de plăți al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor;
- următoarele șase simboluri (numerice) reprezintă codul destinat identificării codului din Planul de conturi;
- următoarele patru simboluri (numerice) reprezintă codul localității conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale (CUATM);
- următorul simbol (numeric) reprezintă codul de identifică sursa (pentru sursa internă va constitui „1”, iar pentru cea externă va constitui „2”);
- următoarele trei simboluri (numerice) reprezintă codul donatorului.

Contul trezorerial de tip „G” are următoarea reprezentare:

CoA ^{1/4/5}	LLLL	S5S6
(I)	(II)	(III)

unde:

- (I) CoA^{1/4/5} – codul Planului de conturi (clasificația economică), format din șase cifre. Din această categorie fac parte clasele: 1 Venituri; 4 Active financiare; 5 Datorii;
- (II) LLLL - codul localității conform CUATM, format din 4 cifre;
- (III) S5S6 – codul clasificației surselor, format din 4 cifre, care este egal cu "1000".

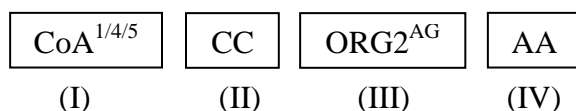
B. Structura IBAN de tip "P" (alte tipuri de venituri încasate la BPN):

MDXXTR(BE)	P AAA EEEEEEE A IIII AA
------------	-------------------------

- primele două caractere (alfabetice) reprezintă codul țării conform ISO 3166 („MD” pentru Republica Moldova);
- următoarele două caractere (numerice) reprezintă codul de control (calculat conform standardului internațional MOD 97-10, ISO-7064);
- următoarele două caractere (alfanumerice) reprezintă identificatorul băncii sau al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, atribuit de către Banca Națională a Moldovei conform Regulamentului cu privire la transferul de credit, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 157 din 01.08.2013);
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică tipul de structură a contului trezorerial încorporat în codul IBAN („P”), atribuit de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova;
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică contul sintetic al contului de plăți;
- următoarele două simboluri (alfabetice) reprezintă codul ce identifică contul de plăți al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor;
- următoarele șase simboluri (numerice) reprezintă codul destinat identificării codului din Planul de conturi;
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică codul contului curent al instituției bugetare;
- următoarele cinci simboluri (numerice) reprezintă codul ce identifică codul instituției bugetare conform clasificăției organizaționale;
- următoarele două simboluri (alfabetice) reprezintă codul de identifică clasificăția bugetară.

Contul trezorerial de tip „P” poate avea următoarele structuri:

1. *Resurse generale:*

unde:

- (I) CoA^{1/4/5} – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte clasele: 1 Venituri; 4 Active financiare; 5 Datorii;
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” specific acestor tipuri de resurse, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificăției bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale”, format din 5 cifre, ce colectează resursele generale ale bugetului;
- (IV) AA – codul ce conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificăției bugetare: P1; P2; P3 (excluzând proiectele investiționale); S3S4; S5S6; codul proiectului. Codul este format din 2 litere din alfabet.

2. *Transferurile primite în cadrul BPN:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

CoA ¹⁹	CC	ORG2 ^{AG}	AA
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA¹⁹ – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte codurile din grupa 19 *Transferuri primite în cadrul Bugetului Public Național*;
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” specific acestor tipuri de transferuri, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” beneficiară a acestor transferuri, format din 5 cifre;
- (IV) AA – codul ce conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: ORG2^{AG} (plătitor) corespondent; P1; P2; P3 (excluzând proiectele investiționale); S3S4; S5S6; codul proiectului. Codul este format din 2 litere din alfabet.

3. *Transferuri acordate în cadrul BPN:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

CoA ²⁹	CC	ORG2 ^{AG}	AA
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA²⁹ – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte codurile din grupa 29 *Transferuri acordate în cadrul Bugetului Public Național*.
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” specific acestor tipuri de transferuri, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” care acordă aceste transferuri, format din 5 cifre.
- (IV) AA – codul ce conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: ORG2^{AG} (beneficiar) corespondent; P1; P2; P3 (excluzând proiectele investiționale); S3S4; S5S6; codul proiectului. Codul este format din 2 litere din alfabet.

4. *Credite/împrumuturi acordate între bugete:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

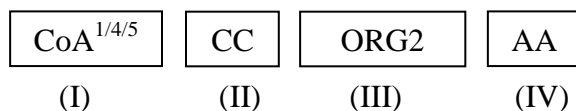
CoA ^{4/5}	CC	ORG2 ^{AG}	AA
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA^{4/5} – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte codurile din clasele: 4 *Active financiare*; 5 *Datorii*.
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” specific acestor tipuri de credite / împrumuturi, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni Generale” care acordă / primește aceste credite / împrumuturi, format din 5 cifre.
- (IV) AA – codul ce conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: ORG2^{AG} (beneficiar / plătitor) corespondent; P1; P2; P3 (excluzând proiectele investiționale); S3S4; S5S6; codul proiectului. Codul este format din 2 litere din alfabet.

5. *Resurse colectate de către instituțiile bugetare:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

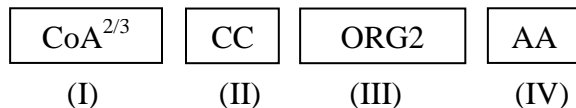

unde:

- (I) CoA^{1/4/5} – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte clasele: 1 *Venituri*; 4 *Active financiare*; 5 *Datorii*.
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2 – codul instituției bugetare, format din 5 cifre, ce colectează resurse proprii.
- (IV) AA – codul ce conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: P1; P2; P3 (excluzând proiectele investiționale); S3S4; S5S6; codul proiectului. Codul este format din 2 litere din alfabet.

6. *Plățile efectuate de către instituțiile bugetare:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

unde:

- (I) CoA^{2/3} – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte clasele: 2 *Cheltuieli*; 3 *Active nefinanciare*.
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificației bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2 – codul instituției bugetare, format din 5 cifre, ce colectează resurse proprii.

(IV) AA – codul ce conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificăției bugetare: P1; P2; P3 (excluzând proiectele investiționale); S3S4; S5S6; codul proiectului. Codul este format din 2 litere din alfabet.

7. *Transferul mijloacelor bănești ale instituțiilor bugetare:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

CoA	CC	ORG2	00
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie sunt permise următoarele coduri:
- 612000 Mijloace bănești primite de ORG2 care execută bugetul în afara sistemului trezorerial;
 - 613000 Mijloace bănești transmise și primite ca rezultat al operațiunilor de convertire a valutei străine;
 - 289800 Transmiterea soldului de mijloace bănești de către ORG2 către buget la închiderea anului bugetar și la reorganizarea instituțiilor bugetare;
 - 713000 Transmiterea soldului de mijloace bănești între instituții bugetare ca rezultat al reorganizării;
 - 421000 Diferența de curs pozitivă
 - 422000 Diferența de curs negativă
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare, format din o literă din alfabet, care conține informația privind combinația dintre următoarele coduri ale clasificăției bugetare: S1S2, ORG1, F3, P3 (dacă este proiect investițional);
- (III) ORG2 – codul instituției bugetare, format din 5 cifre, ce transmite / primește mijloacele bănești proprii;
- (IV) 00 – ”zerouri”.

8. *Transferul mijloacelor bănești:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

CoA	00	ORG2 ^{AG}	00
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie sunt permise următoarele coduri:
- 611000 Mijloacele bănești ale bugetului (ORG2^{AG}) transmise și primite prin sistemul trezorerial;
 - 612000 Mijloace bănești primite de ORG2 care execută bugetul în afara sistemului trezorerial;
 - 613000 Mijloace bănești transmise și primite ca rezultat al operațiunilor de convertire a valutei străine;
 - 615000 Mijloacele bănești ale bugetului (ORG2^{AG}) transmise și primite în conturile bancare ale băncii noi deservente;

- e. 289800 Transmiterea soldului de mijloace bănești de către ORG2 către buget la închiderea anului bugetar și la reorganizarea instituțiilor bugetare;
 - f. 421000 Diferența de curs pozitivă
 - g. 422000 Diferența de curs negativă
 - h. 518xxx Mijloacele temporar intrate; MPay; Veniturile regularizatoare; Dobânzile spre redistribuție;
- (II) 00 - ”zerouri”;
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare tip ”Acțiuni Generale” sau codul instituției bugetare obișnuite, format din 5 cifre;
- (IV) 00 – ”zerouri”.

9. *Clienții externi ai băncii interne:*

Contul trezorerial are următoarea structură:

200000	00	ORG2 ^{client}	00
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) 200000 – combinația din 6 cifre ”200000”;
- (II) 00 - ”zerouri”;
- (III) ORG2^{client} – codul instituției bugetare al clientului extern, format din 5 cifre;
- (IV) 00 – ”zerouri”.

C. Structura IBAN de tip ”D” (depozite și dobânda încasată la BPN):

MDXXTR(BE)	D AAA EEEEE D IIII NN
------------	-----------------------

- primele două caractere (alfabetice) reprezintă codul țării conform ISO 3166 („MD” pentru Republica Moldova);
- următoarele două caractere (numerice) reprezintă codul de control (calculat conform standardului internațional MOD 97-10, ISO-7064);
- următoarele două caractere (alfanumerice) reprezintă identificatorul băncii sau al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, atribuit de către Banca Națională a Moldovei conform Regulamentului cu privire la transferul de credit, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr. 157 din 01.08.2013);
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică tipul de structură a contului trezorerial încorporat în codul IBAN („P”), atribuit de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova;
- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul ce identifică contul sintetic al contului de plăți;
- următoarele două simboluri (alfabetice) reprezintă codul ce identifică contul de plăți al Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor;
- următoarele șase simboluri (numerice) reprezintă codul destinat identificării codului din Planul de conturi;

- următorul simbol (alfabetic) reprezintă codul de identifică codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni generale” specific depozitelor și a dobânzilor încasate („D”);
- următoarele cinci simboluri (numerice) reprezintă codul ce identifică descifrează codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni generale” conform clasificăției organizaționale;
- următoarele două simboluri (numerice) reprezintă codul ce identifică numărul de ordine al depozitului bancar.

Contul trezorerial de tip „D” poate avea următoarele structuri:

1. Pentru Mijloace bănești plaste în depozite la BNM și la bănci comerciale:

CoA ⁴³³	CC	ORG2 ^{AG}	NN
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA⁴³³ – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte codurile din grupa 433xxx *Depozite*;
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni generale” specific depozitelor și a dobânzilor încasate de la plasarea mijloacelor bănești în depozite. Codul este format din o literă din alfabet egală cu ”D”;
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni generale”, format din 5 cifre, ce plasează mijloacele bănești în depozite;
- (IV) NN – cod numeric ce descifrează numărul de ordine al depozitului bancar. Codul este format din 2 cifre.

2. Pentru dobânzile la depozite plasate la Banca Națională a Moldove și la băncile comerciale:

CoA ¹⁴¹¹²	CC	ORG2 ^{AG}	NN
(I)	(II)	(III)	(IV)

unde:

- (I) CoA¹⁴¹¹² – codul planului de conturi (clasificația economică), format din 6 cifre. Din această categorie fac parte codurile din grupa 14112x *Dobânzi încasate la soldurile mijloacelor bugetare depozitate*;
- (II) CC - codul contului curent al instituției bugetare de tip ”Acțiuni generale” specific depozitelor și a dobânzilor încasate de la plasarea mijloacelor bănești în depozite. . Codul este format din o literă din alfabet egală cu ”D”;
- (III) ORG2^{AG} – codul instituției bugetare de tip ”Acțiuni generale”, format din 5 cifre, beneficiară de dobânzi în urma plasării mijloacelor bănești în depozite;
- (IV) NN – cod numeric ce descifrează numărul de ordine al depozitului bancar. Codul este format din 2 cifre.